

## خلاصه سیاستی ۳

### پیشنهادات راهبردی فرهنگستان علوم پزشکی

#### در شرایط ادامه همه‌گیری کووید-۱۹ (بیماری کرونا)

توصیه‌های راهبردی و اجرایی در زمینه توسعه، تعمیق و روزآمدی شبکه

بهداشتی درمانی کشور برای پاسخگویی عادلانه به همه نیازهای سلامت

جامعه، اعم از مراقبت، خدمت، آموزش و پژوهش سلامت، از جمله استفاده

بهینه از آن برای مقابله با همه‌گیری ویروس کرونا<sup>۱\*</sup>

#### چکیده

در این خلاصه سیاستی، در ادامه دو خلاصه سیاستی قبلی، ضروری‌ترین موضوعات راهبردی و اجرایی، در شرایط تداوم همه‌گیری بیماری کرونا مطرح گردیده است. شبکه بهداشتی درمانی، مهم‌ترین دستاورد نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در راستای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جامعه است. لزوم بهره‌گیری بهینه از ظرفیت بالقوه عظیم شبکه بهداشتی درمانی کشور یک ضرورت قطعی ملی است. تجارب ارزنده حاصله و راهبردهای تقویت آن در آینده، در این خلاصه سیاستی ارائه شده است که می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: تضمین تعهد سیاسی در زمینه عدالت در سلامت، تنظیم شاخص‌ها بر مبنای عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، تحقق اولویت بهداشت در همه سیاست‌ها، اجرای فراگیر و یکپارچه سطح‌بندی خدمات، جلب مشارکت همه‌جانبه مردم، تحقق اقتصاد مقاومتی، افزایش توانمندی نیروی انسانی، ادغام آموزش پزشکی و پژوهش در خدمات و برنامه‌های مختلف سلامت، استفاده از ظرفیت‌های شبکه بهداشتی درمانی کشور برای تحقق برنامه‌های مبارزه با کرونا.

کلیدواژه‌ها: کنترل، ویروس کرونا، همه‌گیری

#### مقدمه

زندگی"، "کنترل، حذف یا ریشه‌کنی بیماری‌های واگیردار نظیر فلج اطفال، سرخک، سرخجه، سیاه سرفه، دیفتری، کزاز، مالاریا، سل، جذام، شیستوزومیاز، هیپاتیت..."، "پیشرفت‌های مهم در زمینه‌های آموزش بهداشت، و بهداشت محیط خاصه آب آشامیدنی سالم و دفع بهداشتی فضولات"، "تغذیه با شیر مادر"، "پایش رشد کودکان"، "کاهش سوءتغذیه"، "برنامه غنی‌سازی نمک طعام با ید" و بسیاری موارد دیگر، دستاوردهای مبارکی نصیب جامعه شد.

شبکه بهداشتی درمانی مهم‌ترین دستاورد نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در راستای تأمین، حفظ و ارتقای سلامت جامعه است. دستاوردهای مهمی نظیر "واکسیناسیون همگانی"، "ارتقای مراقبت‌های مادر و کودک"، "کمک به: تأمین عدالت اجتماعی، تحقق مشارکت جامعه، دسترسی آسان و سریع به مراقبت‌ها و خدمات، ادغام و سطح‌بندی خدمات از طریق نظام ارجاع، تداوم و استمرار خدمات بهداشتی و ارتقای کیفیت آن‌ها"، در پرتو تعهد بالای سیاسی و هدایت و نظارت مطلوب، منجر به ارتقای همه شاخص‌های سلامت شد. به طور خاص در زمینه‌هایی مانند "کاهش مرگ‌ومیر مادران و کودکان"، "افزایش امید به

1. SARS-COV-2

\* این سند محصول مذاکرات علمی انجام شده در فرهنگستان علوم پزشکی است که در هیئت رییسه جمع‌بندی و توسط معاونت علمی تنظیم شده است.

۷. تقدم مناطق دوردست و کم برخوردار (اعم از روستایی، شهرهای کوچک و حاشیه شهرهای بزرگ ...) بر مناطق شهری بزرگ
۸. اولویت گروه‌های آسیب‌پذیر (مانند مادران باردار، کودکان، سالمندان، طبقات پایین اقتصادی - اجتماعی ...) در بهره‌مندی از مراقبت‌ها و خدمات سلامت
۹. تمرکززدایی
۱۰. تقدم مراقبت‌ها و خدمات سرپایی (در خانه، مراکز آموزشی، جامعه، محیط‌های کار ...) بر بستری

## اهداف

۱. تحقق اصل ۲۹ قانون اساسی مبنی بر ضرورت تضمین دسترسی و برخورداری تمام افراد جامعه از مراقبت‌ها و خدمات سلامت؛
۲. استفاده بهینه و حداکثری از شبکه بهداشتی درمانی کشور برای پیشگیری و ارائه مراقبت‌ها و خدمات سلامت، از جمله در حوادث و بلايا و همه‌گیری جاری؛
۳. تعمیق، توسعه و روزآمد نمودن شبکه بهداشتی درمانی و نظام مراقبت‌های اولیه سلامت، با رویکرد عدالت در سلامت؛
۴. استفاده از ظرفیت شبکه بهداشتی درمانی به منظور تحقق اصول پاسخگویی اجتماعی، جامع‌نگری و جامعه‌نگری و تعمیق ادغام آموزش پزشکی در نظام مراقبت‌ها و خدمات سلامت؛
۵. تحقق سطح‌بندی خدمات، سیستم ارجاع و پزشکی خانواده؛
۶. صرفه‌جویی کلان در هزینه‌ها و تحقق رویکرد و رویه اقتصاد مقاومتی در سلامت؛
۷. جلوگیری از ارائه خدمات القایی؛
۸. توسعه همکاری‌های بین بخشی به منظور مدیریت عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت؛
۹. تحقق مشارکت همه جانبه مردم در برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت؛
۱۰. سیاست‌گذاری سلامت مبتنی بر اطلاعات معتبر و دقیق از طریق شبکه بهداشتی درمانی.

## اصول

۱. تحقق عدالت در سلامت
۲. تقدم پیشگیری بر درمان
۳. تحول معنوی و اخلاقی در نظام سلامت متناسب با ارزش‌های اسلامی، اخلاق پزشکی و آداب حرفه‌ای
۴. استفاده از ظرفیت شبکه بهداشتی درمانی برای آموزش سلامت و رشد اخلاق و معنویت در جامعه
۵. تحقق رویکرد سلامت همه‌جانبه (جسمی - روانی - اجتماعی و معنوی) و انسان سالم
۶. جامعیت و یکپارچگی در مراقبت‌ها و خدمات سلامت

۱. خلاصه سیاستی ۱: «توصیه‌های ضروری برای مقابله با همه‌گیری ویروس کرونا SARS-COV-2 و COVID-19 در سطوح راهبردی و اجرایی»  
 خلاصه سیاستی ۲: «دامه توصیه‌های ضروری راهبردی و اجرایی برای مقابله با همه‌گیری ویروس SARS-COV-2»

به ظرفیت‌ها، تجربه‌های موفق، کاستی‌ها و اقتضائات و نیازهای جدید  
۱۵. گسترش کمی و کیفی شبکه بهداشتی درمانی و تسری آن به کل مناطق کشور  
شایسته است به استناد موارد بالا، نظام سلامت کشور مبتنی و متکی بر شبکه بهداشتی درمانی و نظام مراقبت‌های بهداشتی درمانی اولیه، استوار شود.

۱۳. استفاده از ظرفیت‌های شبکه بهداشتی درمانی کشور برای تحقق "اهداف و برنامه‌های پدافند غیرعامل در حوزه سلامت"، "مدیریت سلامت در حوادث و بلایا" و به‌ویژه در زمینه "دفاع بیولوژی و پیشگیری از مخاطرات و تهدیدات زیستی و زیست محیطی" و استفاده بهینه از مشارکت همه‌جانبه شبکه بهداشتی درمانی کشور در مقابله با همه‌گیری ویروس کرونا  
۱۴. ارتقای عملکرد نظام شبکه بهداشتی درمانی کشور با توجه

## Strategic Recommendations of the Academy of Medical Sciences Regarding the COVID-19 (Corona Disease) Pandemic\*

### Abstract

In continuation of the two previous policy summaries, the necessary strategic and executive issues are discussed in the context of the corona disease. The primary health care network is the most important achievement of the Islamic Republic of Iran providing, maintaining and promoting health of the community. Optimal use of the potential capacity of the country's health care network is a definite national necessity. Valuable experiences and strategies for strengthening it in the future are presented in this policy summary; it can be summarized as follows: Ensuring political commitment for equity in health, determining indices based on social factors which affects health status, achieving health priorities in all of the policies, extensive and integrated implementation of different levels of health services, comprehensive participation of people, maintaining economy, increasing human resource capability, medical education and research integration in various health services and programs, using the capacities of the country's primary health care network for achieving anti-corona programs.

**Keywords:** Control, COVID-19, Epidemic

\* The backbone of this document is scientific discussion in Academy of Medical Sciences. The conclusion is made by the Board of Directors and the Vice President of academy sets it.